

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 10C/37/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5722202143
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Káčeriková
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2022:5722202143.1

Uznesenie

Okresný súd Martin v spore navrhovateľa: S. P., R.. XX.XX.XXXX, D. K.. S. XXXX/X, XXX XX K. - U., právne zastúpeného: Weis & Partners s.r.o., so sídlom Ivánska cesta 30/B, 821 04 Bratislava, IČO: 47 234 776 a odporcu: Ministerstvom obrany Slovenskej republiky, so sídlom Kutuzovova 258/8, 832 47 Bratislava, IČO: 30 845 572, o nariadení neodkladného opatrenia takto

rozhodol:

I. Návrh navrhovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia, doručený súdu dňa 21.01.2022, z a m i e t a.

II. Odporcovi náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľ je profesionálnym vojakom, slúžiacim v Ozbrojených silách Slovenskej republiky. Návrhom, doručeným súdu dňa 21.1.2022, sa domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by sa odporcovi malo jednak zakázať vyžadovať od navrhovateľa podrobenie sa očkovaníu proti ochoreniu Covid-19; ďalej zakázať vydať akt prikazujúci navrhovateľovi podrobiť sa očkovaníu proti ochoreniu Covid-19; zakázať vyžadovať od navrhovateľa preukázanie sa dokladom o podrobení sa očkovaníu proti ochoreniu Covid-19; zdržať sa uloženia sankcie voči navrhovateľovi z dôvodu nepodrobenia sa navrhovateľa očkovaníu proti ochoreniu Covid-19 a tiež zakázať diskriminovať navrhovateľa z dôvodu nepodrobenia sa navrhovateľa očkovaníu proti ochoreniu Covid-19. Okrem toho sa navrhovateľ domáhal aj náhrady trov konania.

2. V odôvodnení návrhu navrhovateľ uviedol, že vedúci hygienik Ministerstva obrany SR (ďalej len „vedúci hygienik“ a „ministerstvo obrany“) a náčelník štábu vydali postupne od 17. septembra 2021 do 20. januára 2022 viaceré služobných predpisov, ktorými nariadili, aby boli profesionálni vojaci plniaci si úlohy podľa § 106 ods. 1 písm. a), i) zák. č. 281/2015 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, alebo plniaci úlohy iných výcvikov, ako aj profesionálni vojaci vysielaní na určité úlohy mimo Slovenskej republiky, očkovaní proti ochoreniu Covid-19. Ich kompletná vakcinácia sa mala ukončiť do 27.12.2021. Velitelia úradov a jednotiek, ktorým podlieha aj navrhovateľ, nariadili vykonanie týchto služobných predpisov svojim podriadeným, na základe čoho navrhovateľ k podaniu návrhu očakával, že mu bude daný rozkaz, aby sa podrobil očkovaníu.

3. Navrhovateľ zanalyzoval právomoc vedúceho hygienika nariadiť očkovanie s ohľadom na zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a vyhlášku Ministerstva zdravotníctva SR č. 585/2008 Z. z., ktorou sa ustanovujú povinnosti o prevencii a kontrole prenosných ochorení. Zdôraznil, že každé očkovanie môže byť nariadené len očkovacou látkou, ktorá musí byť riadne schválená na použitie. Takouto rozhodne nie sú látky, ktoré sú schválené len na núdzové použitie, teda neprešli testovacou fázou. Zároveň odkázal v tejto súvislosti na svoje ľudské práva podľa čl. 16 ods. 1 Ústavy SR, ale aj čl. 3, 6 a 7 Charty základných práv Európskej únie, ako aj ustanovenia § 26 ods. 3 a 9 zák. č.

576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov, ktoré upravujú spôsob biomedicínskeho výskumu.

4. Zároveň v odôvodnení návrhu uviedol, že spochybňuje, že orgány verejnej moci poznali skutočný stav ohľadom pandémie ochorenia Covid-19, pričom zdôraznil nízku výpovednú hodnotu testovania antigénovými testami a testami RT-PCR, tieto tvrdenia doložil s odkazmi na rozsudky zahraničných súdov (rakúskeho a portugalského), ktoré podporujú názor, že reálnu prítomnosť ochorenia môže diagnostikovať len lekár (zdravotnícky pracovník). Zároveň navrhovateľ podčiarkol neodňateľnosť, nescudziteľnosť, nepremlčateľnosť a nezrušiteľnosť základných ľudských práv a slobôd podľa ústavy, Listiny základných práv a slobôd, uvedenej ústavným zákonom č. 23/1991 Z. z., Všeobecnej deklarácie ľudských práv a dohôd o ochrane ľudských práv a základných slobôd (príloha oznámenia Federálneho ministerstva zahraničných vecí Českej a Slovenskej republiky č. 209/1992 Z. z.). Podľa navrhovateľa nemožno trvať na prezumpcii legálnosti právneho aktu, ktorý zjavne zasahuje do základných ústavných princípov alebo je v rozpore s medzinárodnými záväzkami Slovenskej republiky. Neodôvodnené rozlišovanie medzi očkovanými a neočkovanými považuje navrhovateľ za rozporné s nariadením Európskeho parlamentu a rady EÚ č. 2021/953 z 14.06.2021 o rámci pre vydávanie, overovanie a uznávanie interoperabilných potvrdení o očkovaní proti ochoreniu Covid-19, o vykonaní testu a o prekonaní tohto ochorenia (digitálny covid preukaz EÚ). Dostupné štúdie, ktorých zoznam navrhovateľ pripojil, svedčia o tom, že aj očkovaní môžu šíriť ochorenia bez symptómov, no u neočkovaných je riziko takéhoto asymptomatického šírenia celkom minimálne.

5. Okresný súd Martin listom zo dňa 27.01.2022 postúpil vec v súlade s ustanovením § 43 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C. s. p.“) Krajskému súdu v Bratislave ako správne mu súdu majúc za to, že na konanie a rozhodnutie je vecne a miestne príslušný Krajský súd v Bratislave, nakoľko ide o správnu žalobu, na ktorej prejednanie nie je príslušný. Vychádzal z názoru, že predmetom sporu je ochrana navrhovateľa v oblasti verejnej správy, dotknutá rozhodnutiami orgánu verejnej správy (vydané opatrenia vedúceho hygienika MO SR, nariadenia náčelníka Generálneho štábu Ozbrojených síl SR a nariadenia Veliteľa 4. pluku logistiky Trenčín, kde vo všetkých prípadoch ide o organizačné zložky Ministerstva obrany SR). Právny vzťah profesionálneho vojaka nie je podľa judikatúry súkromno-právnym vzťahom, ale spadá do oblasti správneho súdnictva podľa § 2 Správneho súdneho poriadku (zákon č. 162/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov - ďalej len „S. s. p.“). Krajský súd v Bratislave s postúpením nesúhlasil, z tohto dôvodu podľa § 18 ods. 4 S. s. p. vec predložil Kompetenčnému senátu Najvyššiemu súdu SR a Najvyššiemu správne mu súdu SR na rozhodnutie kompetenčného sporu.

6. Kompetenčný senát Najvyššieho súdu SR a Najvyššieho správneho súdu SR uznesením č. k. 1SKomp/24/2022 zo dňa 21.04.2022 rozhodol, že na prejednanie veci nie je daná právomoc správneho súdu. Z tohto dôvodu Krajský súd v Bratislave spis postúpil Okresnému súdu Martin ako súdu vecne a miestne príslušnému. V uznesení kompetenčný senát uviedol, že pre vymedzenie pojmu súkromno-právneho sporu a súkromnej veci v zmysle § 3 C. s. p. nie je rozhodujúci petit žaloby (návrhu), ale zásadne príslušná hmotno-právna úprava právneho vzťahu, z ktorého vznikajú, či majú vznikáť práva alebo povinnosti, ktoré sú predmetom sporu v danej veci (naposledy napríklad uznesenia sp. zn. 1SKomp/2/2021, ďalej sp. zn. 1SKomp/3/2021 a sp. zn. 1SKomp/6/2021). Zároveň však kompetenčný senát v týchto uzneseniach dospel k záveru, že ak je predmetom konania právo alebo povinnosť, ktoré majú svoj základ nie v hmotnom, ale výlučne v procesnom práve, potom nemožno hovoriť o súkromnoprávnom spore, alebo súkromnoprávnej veci. Takýmto príkladom je aj neodkladné opatrenie, ktoré je procesným inštitútom upraveným v § 324 a nasl. C. s. p.. Právo na nariadenie neodkladného opatrenia nemá svoj pôvod v hmotnom práve, ale len v ustanoveniach procesného práva, v ktorých sú upravené aj predpoklady jeho vydania (§ 325 ods. 1 C. s. p.) a jeho obsah (§ 325 ods. 2 C. s. p.). Predmetom konania o neodkladnom opatrení tak nie je súkromnoprávny spor ani iná súkromnoprávna vec, ale procesný nárok navrhovateľa na to, aby súd nariadil neodkladné opatrenie ako osobitný procesný prostriedok neodkladnej ochrany práva. Neodkladné opatrenie je procesný inštitút upravený v C. s. p., o ktorom rozhoduje vždy (v prvej inštancii) okresný súd (§ 324 ods. 2 C. s. p.). Naopak S. s. p. neupravuje nielen neodkladné opatrenie, ale ani žiaden iný podobne široký procesný prostriedok dočasnej ochrany účastníka. Inštitút odkladného účinku správnej žaloby (§ 182 až § 189 S. s. p.) nie je taký inštitútom; nejde totiž o samostatný procesný nárok, ale len o rozšírenie účinkov, ktoré sú inak s podaním právnej žaloby spojené. Správne sudy tak nemajú právomoc konať o neodkladnom opatrení podľa § 324 a nasl. C. s. p..

7. Kompetenčný senát ďalej konštatoval, že právomoc na konanie o neodkladných opatreniach, ako procesnom prostriedku má vo všeobecnosti súd podľa C. s. p.. To však samo o sebe neznamená, že ak sú splnené podmienky § 324 a § 325 ods. 1 C. s. p. súd môže vydať neodkladné opatrenie s akýmkoľvek obsahom alebo na ochranu akéhokoľvek práva. Judikatúra súdov už dávnejšie vyslovila, že neodkladným opatrením nemožno brániť vo výkone právomoci inému orgánu verejnej moci (napr. Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Obo/240/1998 a 7Cdo/59/2011, ako aj Judikát R 123/1999). Obdobne z ustanovenia § 336 a 337 C. s. p. možno vyvodiť záver, že neodkladné opatrenie možno nariadiť len vtedy, ak povinnosť, ktorá sa s ním ukladá, môže mať vecný súvis s následnou žalobou vo veci samej. To znamená, že neodkladné opatrenie možno nariadiť len v súvislosti s takou vecou (samou), ktorej by bolo možné domáhať sa ochrany práva žalobou (§ 131 C. s. p.) na súde, teda na ktorej prejednanie je daná jeho právomoc. Tieto okolnosti nie sú určujúce pri posudzovaní, či správny súd má právomoc na konanie o neodkladnom opatrení. Naopak, sú rozhodné pri posudzovaní otázky, či v danej veci možno nariadiť neodkladné opatrenie práve s navrhovaným obsahom práve voči danému odporcovi a práve na ochranu toho práva, ktoré je označené v návrhu. Skúmanie týchto okolností je úlohou civilného súdu, ktorý o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia bude rozhodovať.

8. Podaním, doručeným súdu 26.01.2022, navrhovateľ doplnil svoj návrh o nariadenie neodkladného opatrenia tým, že doložil do konania list veliteľa, ktorý preukazuje, že už dochádza k diskriminácii navrhovateľa, a preto je nevyhnutné, aby súd vydal navrhované neodkladné opatrenie, a to čo najskôr. Priloženým Doplnkom č. 4 zo dňa 20.01.2022, prijatým náčelníkom Generálneho štábu OZ SR, došlo k úprave nariadenia s tým, že novým znením, v zmysle ktorého bolo nariadené očkovanie proti ochoreniu Covid-19 v prípade nutnosti a epidemiologickej situácie v danom mieste, profesionálnym vojakom plniacim úlohy podľa ustanovení § 106 ods. 1 písm. a) až i) zák. č. 281/2015 Z. z..

9. Súd sa v konaní oboznámil so všetkými listinnými dôkazmi, ktoré do konania doložil navrhovateľ.

10. Podľa § 324 ods. 1 C. s. p. pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

11. Podľa § 324 ods. 3 C. s. p. neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

12. Podľa § 325 ods. 1 C. s. p. neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

13. Podľa § 325 ods. 2 písm. d) C. s. p. neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečo sa zdržala alebo niečo znášala.

14. Podľa § 326 ods. 1 C. s. p. v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

15. Podľa § 326 ods. 2 C. s. p. k návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

16. Podľa § 328 ods. 1 C. s. p. ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

17. Podľa § 329 ods. 1 prvá veta C. s. p. súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúču a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

18. Podľa § 329 ods. 2 C. s. p. pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

19. V zmysle čl. 1 C. s. p. a § 3 C. s. p. civilno-právne súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci vyplývajúce z ohrozenia alebo porušenia subjektívnych práv, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány.

20. Civilnoprávne súdy môže teda poskytnúť v rámci civilného procesu ochranu ohrozeným alebo porušeným subjektívnym právam aj formou neodkladného opatrenia. Neodkladné opatrenie je teda možné nariadiť z dvoch dôvodov, a to z dôvodu, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery medzi stranami, alebo z dôvodu, ak je obava z ohrozenia výkonu exekúcie. Navrhovateľ teda musí osvedčiť, že pomery medzi stranami si vyžadujú úpravu, a že táto úprava je bezodkladne potrebná, t. j. že medzi stranami nastal taký stav vzťahov, ktorý neznesie odklad.

21. Z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je možné vyvodiť, že navrhovateľ žiada o poskytnutie ochrany jeho práva z titulu porušovania zásady rovnakého zaobchádzania, vo vzťahu ku ktorému nároku uvádza, že vymáhanie plnenia povinnosti pre ukladanie ktorých chýba materiálny základ má diskriminačný (protiprávny) charakter a vo vzťahu k nariadeniu povinného očkovania skupiny osôb definovanej v Doplnku č. 4 a k prípadnému sankcionovaniu týchto osôb v prípade, ak sa odmietnu podrobiť povinnému očkovaniu, ide o diskriminačné konanie štátu.

22. V tomto spore, aj vzhľadom na právny názor vyslovený v uznesení Kompetenčného senátu Najvyššieho súdu SR, ako aj Najvyššieho správneho súdu SR, je potrebné ustáliť, či jednotlivé navrhované zákazy a povinnosti, ktoré žiada navrhovateľ uložiť odporcovi, majú vôbec súkromnoprávny charakter, a či svojim charakterom neprípustne nepresahujú do úpravy takého právneho vzťahu, ktorý spadá už do oblasti verejného práva, t. z. že neodkladné opatrenie je možné nariadiť len vtedy, ak povinnosť, ktorá sa ním ukladá, môže mať vecný súvis s následnou žalobou vo veci samej, t. j. ide o takú žalobu, v ktorej by bolo možné domáhať sa ochrany práva na súde, na ktorej prejednanie je daná jeho právomoc (§ 131 C. s. p.).

23. Služobný pomer medzi profesionálnym vojakom v štátnej službe a štátom je upravený osobitným zákonom č. 281/2015 o štátnej službe profesionálnych vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len ako „zákon č. 281/2015 Z. z.“).

24. Podľa ustanovenia § 2 ods. 1 a 2 zákona č. 281/2015 Z. z. (1) Štátna služba je činnosť, ktorou profesionálny vojak plní úlohy vyplývajúce z tohto zákona a z osobitných predpisov. (2) Profesionálny vojak je fyzická osoba, ktorá vykonáva štátnu službu v služobnom pomere k Slovenskej republike. Ak sa v tomto zákone používa pojem profesionálny vojak, rozumie sa tým aj profesionálna vojačka.

25. Podľa ustanovenia § 4 ods. 1 až 4 zákona č. 281/2015 Z. z. (1) Služobný úrad je povinný zaobchádzať s občanom a profesionálnym vojakom v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania ustanovenou osobitným predpisom, najmä ak ide o podmienky prijatia do štátnej služby, podmienky výkonu štátnej služby, odmeňovanie a iné plnenie peňažnej hodnoty a nepeňažnej hodnoty poskytované v súvislosti s výkonom štátnej služby, vzdelávanie a skončenie štátnej služby. (2) V súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania sa zakazuje diskriminácia občana a profesionálneho vojaka z dôvodu pohlavia, náboženského vyznania alebo viery, rasového pôvodu, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, sexuálnej orientácie, manželského stavu a rodinného stavu, povinností k rodine, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia alebo z dôvodu oznámenia kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti. (3) Výkon práv a povinností vyplývajúcich zo štátnej služby musí byť v súlade s dobrými mravmi. Nikto nesmie tieto práva a povinnosti zneužívať na ujmu druhého. (4) Občan pri prijímaní do štátnej služby alebo profesionálny vojak, ktorý sa domnieva, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli dotknuté nedodržaním zásady rovnakého zaobchádzania, sa môže domáhať ochrany v služobnom úrade alebo na súde.⁴ <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/281/20220601>> Služobný úrad je povinný na podnet občana a profesionálneho vojaka bez zbytočného odkladu odpovedať, vykonať nápravu a odstrániť následky nedodržania zásady rovnakého zaobchádzania.

26. Podľa § 8 ods. 1 zákona č. 281/2015 Z. z. veliteľ na účely tohto zákona je profesionálny vojak, ktorý je oprávnený vydávať podriadenému profesionálnemu vojakovi vojenské rozkazy, nariadenia, príkazy a pokyny na vykonávanie štátnej služby alebo v súvislosti s jej výkonom v určenom rozsahu.

27. Podľa § 9 zákona č. 281/2015 Z. z. veliteľ je povinný a) riadiť, organizovať a kontrolovať výkon štátnej služby podriadených profesionálnych vojakov, b) zabezpečovať, aby podriadení profesionálni

vojaci boli náležite vycvičení, vyškolení a riadne oboznámení so služobnými predpismi, vojenskými rozkazmi, nariadeniami, príkazmi a pokynmi, ako aj s informáciami potrebnými na riadny výkon štátnej služby, c) vytvárať podriadeným profesionálnym vojakom podmienky na riadny výkon štátnej služby, najmä zabezpečovať materiálne a technické podmienky pracoviska vrátane osobných ochranných pracovných prostriedkov nevyhnutných na riadny a bezpečný výkon štátnej služby, d) viesť podriadených profesionálnych vojakov k dodržiavaniu základných povinností a služobnej disciplíny, vyvodzovať dôsledky z neplnenia základných povinností a z porušovania služobnej disciplíny a vykonávať disciplinárnu právomoc podľa tohto zákona, e) zaisťovať bezpečnosť a ochranu zdravia podriadených profesionálnych vojakov pri výkone štátnej služby a kontrolovať dodržiavanie predpisov v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri výkone štátnej služby a v oblasti prevádzky technických zariadení; ak veliteľ zistí nedostatky, je povinný urobiť opatrenia na ich odstránenie, f) navrhovať opatrenia, ak zistil dôvod na zmenu v služobnom pomere alebo dôvod na skončenie služobného pomeru podriadeného profesionálneho vojaka, g) vytvárať podmienky na predchádzanie vzniku služobných úrazov a chorôb z povolania profesionálneho vojaka, viesť evidenciu služobných úrazov, zabezpečiť vyšetrenie služobného úrazu alebo choroby z povolania a viesť evidenciu dočasnej neschopnosti na výkon štátnej služby pre chorobu alebo úraz (ďalej len "dočasná neschopnosť pre chorobu alebo úraz"), h) zabezpečiť vedenie písomností týkajúcich sa služobného pomeru profesionálneho vojaka v osobnom spise profesionálneho vojaka.

28. Podľa § 132 ods. 1 až 5 zákona č. 281/2015 Z. z. (1) Služobná disciplína je povinnosť dodržiavať Ústavu Slovenskej republiky, ústavné zákony, právne záväzné akty Európskej únie, zákony, ostatné všeobecne záväzné právne predpisy a vojenskú prísahu. Služobná disciplína je aj povinnosť dodržiavať vojenské rozkazy, nariadenia, príkazy a pokyny veliteľov, Etický kódex profesionálneho vojaka, vojenské predpisy, služobné predpisy a ostatné interné predpisy, s ktorými bol profesionálny vojak riadne oboznámený. (2) Vojenský rozkaz, nariadenie, príkaz a pokyn nesmú byť vydané v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, právne záväznými aktmi Európskej únie, zákonmi, ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi, vojenskou prísahou, Etickým kódexom profesionálneho vojaka, vojenskými predpismi, služobnými predpismi a ostatnými internými predpismi. (3) Ak sa profesionálny vojak domnieva, že vojenský rozkaz, nariadenie, príkaz alebo pokyn veliteľa je v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, právne záväznými aktmi Európskej únie, zákonmi, ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi, vojenskou prísahou, Etickým kódexom profesionálneho vojaka, vojenskými predpismi, služobnými predpismi a ostatnými internými predpismi, je povinný na to veliteľa upozorniť. (4) Ak veliteľ trvá na splnení vojenského rozkazu, nariadenia, príkazu alebo pokynu, musí ho profesionálnemu vojakovi písomne potvrdiť a profesionálny vojak je povinný ho splniť. Písomné potvrdenie sa nevyžaduje, ak hrozí nebezpečenstvo z omeškania. (5) Profesionálny vojak je povinný odoprieť splnenie vojenského rozkazu, nariadenia, príkazu alebo pokynu veliteľa, ak by jeho splnením spáchal trestný čin alebo priestupok; túto skutočnosť oznámi bezodkladne najbližšiemu nadriadenému toho veliteľa, ktorý vojenský rozkaz, nariadenie, príkaz alebo pokyn vydal.

29. Podľa § 134 ods. 1 písm. a) a písm. p) zákona č. 281/2015 Z. z. (1) Profesionálny vojak je povinný a) dodržiavať služobnú disciplínu, p) podrobiť sa očkovaniu a ďalším profylaktickým opatreniam, ktoré súvisia s výkonom štátnej služby.

30. Podľa § 137 ods. 1 a 2 zákona č. 281/2015 Z. z. (1) Profesionálny vojak počas výkonu štátnej služby podlieha disciplinárnej právomoci podľa tohto zákona. Disciplinárnu právomoc podľa tohto zákona voči profesionálnemu vojakovi má veliteľ. (2) O uložení disciplinárneho opatrenia alebo o udelení disciplinárnej odmeny v rozkaznom konaní rozhoduje veliteľ disciplinárnym rozkazom.

31. Podľa § 138 ods. 1 a 2 zákona č. 281/2015 Z. z. (1) Profesionálny vojak je disciplinárne zodpovedný za disciplinárne previnenie. (2) Disciplinárnym previnením je zavinené porušenie alebo nesplnenie základných povinností veliteľa alebo profesionálneho vojaka alebo zavinené porušenie zákazov alebo obmedzení profesionálneho vojaka, ak nie je trestným činom alebo priestupkom; zavineným porušením alebo nesplnením základných povinností a zavineným porušením zákazov alebo obmedzení sa rozumie úmyselné konanie alebo nedbanlivostné konanie veliteľa alebo profesionálneho vojaka alebo opomenutie konania veliteľom alebo profesionálnym vojakom.

32. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení C. s. p. je možné jednoznačne vyvodiť, že v prípade, keď sa rozhoduje o návrhu na neodkladné opatrenie, je potrebné hodnoverné osvedčenie dôvodnosti a trvania nároku, resp. podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia. V C. s. p. je možnosť nariadenia neodkladného opatrenia uvedená v prípade potreby bezodkladnej úpravy pomerov alebo obavy z ohrozenia exekúcie. V návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je potrebné opísať rozhodujúce skutočnosti odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísať skutočnosti hodnoverne osvedčujúce dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. Je teda potrebné preukázať danosť hmotnoprávneho nároku (práva) medzi sporovými stranami, ohľadne ktorého majú byť upravené ich pomery (t. z. osvedčenie nároku) a súčasne vyžaduje sa aj potrebu neodkladnej dočasnej úpravy.

33. Súd poukazuje na špecifický charakter služobného pomeru profesionálnych vojakov, ktorý je svojou povahou inštitútom verejného práva - ide o štátnozamestnanecký právny pomer. Takýto právny pomer nevzniká zmluvou, ale mocenským aktom služobného orgánu - rozhodnutím o prijatí do služobného pomeru a po celú dobu svojho trvania sa výrazne odlišuje od pomeru pracovného, ktorý je naopak typickým pomerom súkromnoprávnym. Právna povaha takéhoto služobného pomeru k profesionálnym vojakom odráža osobitý charakter zamestnávateľa ako primárneho nositeľa verejnej moci, potrebu pevného začlenenia vojaka do organizmu verejnej moci a účasť na jej výkone. Zákon č. 281/2015 Z. z. vo vzťahu k plneniu služobných povinností vyžaduje striktné dodržiavanie svojich ustanovení, prísnejších než iné zákony. Dodržiavanie služobnej disciplíny podľa ustanovenia § 134 ods. 1 písm. a) zákona č. 281/2015 Z. z. je jednou zo základných povinností profesionálneho vojaka, prostredníctvom ktorej sa realizuje zásadne prvok jeho podriadenosti. Ide o povinnosť, ktorej sa profesionálny vojak nemôže žiadnym spôsobom zbaviť a pod služobnou disciplínou profesionálneho vojaka, sa okrem povinnosti dodržiavať Ústavu SR, ústavné zákony, právne záväzné akty Európskej únie, zákony, ostatné všeobecne záväzné právne predpisy a vojenskú prísahu rozumie aj povinnosť profesionálneho vojaka dodržiavať vojenské rozkazy, nariadenia, príkazy a pokyny veliteľov. Veliteľ je oprávnený vydávať podriadenému profesionálnemu vojakovi vojenské rozkazy, nariadenia, príkazy a pokyny na vykonávanie štátnej služby, alebo v súvislosti s jej výkonom v určenom rozsahu, pričom prostredníctvom týchto aktov veliteľa sa navonok prejavuje charakter služobného pomeru profesionálnych vojakov (podriadenosti profesionálnych vojakov ako subjektov služobného pomeru).

34. V ustanoveniach § 132 ods. 3 zákona č. 281/2015 Z. z. je ustanovené, že profesionálny vojak ak sa domnieva, že nariadenie, príkaz, rozkaz a pokyn veliteľa je v rozpore s Ústavou SR, ústavnými zákonmi, zákonmi atď., je primárne povinný na tento rozpor upozorniť veliteľa a ak veliteľ aj napriek upozorneniu profesionálneho vojaka na splnení nariadenia, príkazu, rozkazu alebo pokynu trvá, je povinný profesionálny vojak po písomnom potvrdení veliteľa aj takéto nariadenie, príkaz, rozkaz, alebo pokyn veliteľa splniť, hoci sa profesionálny vojak domnieva, že je rozporný, napr. s Ústavou SR alebo zákonmi. Podľa ustanovenia § 132 ods. 5 zákona č. 281/2015 Z. z. je profesionálny vojak povinný odoprieť splnenie vojenského rozkazu, nariadenia, príkazu alebo pokynu veliteľa, ak by jeho splnením spáchal trestný čin alebo priestupok a túto skutočnosť oznámi bezodkladne najbližšie nadriadenému toho veliteľa, ktorý vojenský rozkaz, nariadenie, príkaz alebo pokyn vydal.

35. Navrhovateľ nerozporoval tú skutočnosť, že odporca je podľa ustanovenia § 3 ods. 1 písm. d) zákona č. 355/2007 Z. z. orgánom verejného zdravotníctva, ktorého činnosť riadi, a za ktorú zodpovedá podľa ustanovenia § 3 ods. 2 písm. b) zák. č. 355/2007 Z. z. vedúci hygienik rezortu. Navrhovateľ v návrhu nerozporoval ani to, že je profesionálny vojak ani to, že profesionálny vojak je podľa ustanovenia § 134 ods. 1 písm. p) zákona č. 281/2015 Z. z. povinný sa podrobiť očkovaniu (aj nad rámec povinného očkovania proti konkrétnym ochoreniam uvedeným vo vyhláske č. 585/2008 Z. z.) na základe príkazu nadriadeného na podrobenie sa takémuto očkovaniu.

36. Vedúci hygienik ministerstva obrany ako osoba riadiaca a zodpovedajúca za Ministerstvo obrany SR na úseku verejného zdravotníctva podľa § 3 ods. 1 písm. d) a ods. 2 písm. b) zákona č. 355/2007 Z. z. má právomoc vydať na predchádzanie vzniku a šíreniu prenosných ochorení opatrenie o osobitnom a mimoriadnom očkovaní, očkovaní pri úrazoch, poraneniach a nehojacích sa ranách, očkovaní pred cestou do zahraničia, alebo očkovaní osobných skupín obyvateľstva v zmysle § 12 ods. 2 písm. d) zákona č. 355/2007 Z. z..

37. Vedúci hygienik ministerstva obrany v rámci svojej právomoci takéto opatrenie vydal dňa 17.09.2021 a následne dňa 21.12.2021, ktorým opatrením nariadil vykonať očkovanie profesionálnych vojakov proti ochoreniu Covid-19. Na realizáciu tohto opatrenia vydal náčelník Generálneho štábu SR nariadenie, ktoré v znení neskorších doplnkov ukladalo profesionálnym vojakom zadefinovaných v kategórii podrobiť sa tomuto očkovaniu. Predmetné nariadenie náčelníka generálneho štábu predstavovalo nariadenie veliteľa, ktorého sú profesionálni vojaci, vrátane ostatných podriadených veliteľov, náčelníkov a riaditeľov (ktorým bolo toto nariadenie adresované) podľa § 132 ods. 1 zákona č. 281/2015 Z. z. povinní dodržiavať. Nedodržanie predmetného nariadenia náčelníka generálneho štábu sa profesionálny vojak dopustí porušenia povinnosti dodržiavať služobnú disciplínu podľa § 134 ods. 1 písm. a) zákona č. 281/2015 Z. z., ako aj porušenia povinnosti podrobiť sa očkovaniu podľa § 134 ods. 1 písm. p) bodu 2 zákona č. 281/2015 Z. z..

38. Zákon č. 281/2015 Z. z. presne stanovuje, že disciplinárnym previnením je len to zavinené porušenie alebo nesplnenie základných povinností veliteľa alebo profesionálneho vojaka alebo zavinené porušenie zákazov alebo obmedzení profesionálneho vojaka, ktoré nie je trestným činom alebo priestupkom. V súlade s ustanovením § 137 ods. 1 zákona č. 281/2015 Z. z. profesionálny vojak podlieha disciplinárnej právomoci, ktorú voči nemu má veliteľ, pričom disciplinárne konanie je upravené v ustanovení § 141 a nasl. zák. č. 281/2015 Z. z., ktorým sa realizuje nadriadenosť veliteľa k profesionálnemu vojakovi na mocenskej úrovni (t. j. na úrovni orgánu verejnej moci), výsledkom ktorého môže byť uloženie disciplinárneho opatrenia, proti ktorému môže profesionálny vojak podať odvolanie, resp. proti rozhodnutiu odvolacieho orgánu o odvolaní, správnu žalobu, ako osobitný prostriedok právnej ochrany proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy, napr. vid' uznesenie US SR 4US/176/2011-19.

39. Žalobca sa však namiesto vyššie uvedených a zákonom predpokladaných spôsobov ochrany jeho práv domáhal svojich práv formou vydania neodkladného opatrenia v civilnom sporovom konaní, čo súd považuje za neprípustné. Z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je zrejmé, že navrhovateľ žiada poskytnutie ochrany jeho práva z titulu porušovania zásady rovnakého zaobchádzania vo vzťahu ktorému v návrhu uvádza, že vymáhanie plnenia povinnosti pre ukladanie ktorých chýba materiálny základ, má diskriminačný (protiprávny) charakter a že vo vzťahu k nariadeniu povinného očkovania skupiny osôb definovanej v doplnku č. 4 a k prípadnému sankcionovaniu týchto osôb v prípade, ak sa odmietnu podrobiť povinnému očkovaniu, ide o diskriminačné konanie štátu. Ustanovenie § 4 ods. 4 zák. č. 281/2015 Z. z. dáva profesionálnemu vojakovi, ktorý sa domnieva, že jeho práva, alebo právom chránené záujmy boli dotknuté nedodržaním zásady rovnakého zaobchádzania, možnosť domáhať sa ochrany na súde, čo súd považoval za normatívny základ návrhom vymedzeného nároku, rozhodovanie o ktorom patrí do kompetencie všeobecných súdov, avšak navrhovateľova argumentácia a opísané skutkové okolnosti spočívajúce v porušení zásady rovnakého zaobchádzania vo vzťahu k uloženiu mu povinnosti podrobiť sa povinnému očkovaniu ako profesionálnemu vojakovi v návrhu netvrdil ani neosvedčil, že by sám patril medzi subjekty vymedzené čl. 4 písm. b) až d) nariadenia náčelníka generálneho štábu OS SR, vo vzťahu ku ktorým namieta diskrimináciu v prípade vynucovania povinnosti, čím neosvedčil dôvodnosť ním požadovanej bezodkladnej úpravy pomerov. Neopísal žiadne také skutkové okolnosti, ktoré by vo vzťahu k jeho osobe vymedzovali diskrimináciu a z jeho tvrdení nevyplývalo žiadne diskriminačné konanie alebo opomenutie, na základe ktorého by sa mohol navrhovateľ v zmysle ustanovenia § 4 ods. 4 zákona č. 281/2015 Z. z. domáhať ochrany porušeného alebo ohrozeného práva. Poskytnutie súdnej ochrany nariadením navrhovaného neodkladného opatrenia (t. j. uloženia zákazu vyžadovať podrobenie sa očkovaniu, zákazu vydania aktu prikazujúceho očkovanie, zákazu vyžadovať preukázanie sa dokladom o podrobení sa očkovaniu, povinnosti zdržať sa uloženia sankcie a uloženia zákazu diskriminácie z dôvodu nepodrobenia sa očkovaniu) nespadá pod oblasť právnych vzťahov, ktorým je možné poskytnúť ochranu neodkladným opatrením. Dodržiavať nariadenia veliteľa, ako súčasť dodržiavania služobnej disciplíny, a podrobiť sa povinnému očkovaniu podľa ustanovenia § 134 ods. 1 písm. a) a t) bodu 2 zákona č. 281/2015 Z. z. vo vzťahu, ku ktorým osobitný zákon stanovuje spôsoby a zákonom predpokladaný postup ochrany práv, nepredstavuje porušovanie zásady rovnakého zaobchádzania. Poskytnutie súdnej ochrany nariadením neodkladného opatrenia nespadá pod oblasť právnych vzťahov, ktorým je možné poskytnúť ochranu neodkladným opatrením.

40. Zákon č. 281/2015 Z. z. v prípade nesúhlasu profesionálneho vojaka s nariadeniami veliteľa predpokladá spôsob ochrany jeho práv, ktorý môže vyústiť do disciplinárneho konania v rámci realizácie disciplinárneho oprávnenia veliteľa (v ktorom je veliteľ povinný zistiť objektívny skutkový stav umožniť

profesionálnemu vojakovi sa vyjadriť a navrhnuť dôkazy, prihladiť na povahu previnenia okolnosti, za ktorých bolo spáchané, jeho následky, mieru zavinenie a doterajší postoj profesionálneho vojaka), resp. až do poskytnutia súdnej ochrany v rámci správneho súdnictva. Ani samotný navrhovateľ nespochybňuje, že povinnosť podrobiť sa očkovaniu proti ochoreniu Covid-19 vo všeobecnosti nie je protiprávna. Avšak dodáva k tomu, že muselo by ísť o očkovanie výlučne len takou vakcínou, ktorá je kompetentnými orgánmi schválená na jej trvalé použitie a nielen dočasné použitie tak, ako je tomu doposiaľ. Otázka posúdenia, či povinnosť podrobiť sa očkovaniu vakcínou schválenou len na dočasné použitie je vo vzťahu k všetkým rozhodným známym okolnostiam opodstatnená, a či ju možno spravodlivo vyžadovať, podľa názoru súdu nemôže byť predmetom individuálneho civilnoprávneho sporového konania, ktorého výsledok je záväzný iba medzi stranami sporu, pretože zjavne presahuje súkromno-právny rámec súdneho prieskumu odvíjajúci sa od čl. 1 a § 3 C. s. p.. Civilný súd nemôže vyhodnocovať správnosť a zákonnosť vojenského rozkazu, nariadenia, príkazu či pokynu, pretože na to sú iné kompetentné orgány. Pokiaľ má veliteľ právomoc vydať vojenský rozkaz, nariadenie, príkaz či pokyn s obsahom v zmysle § 134 ods. 1 písm. p) zákona č. 281/2015 Z. z., civilný súd v rámci C. s. p., ktoré je charakteristické individuálno-právnu záväznosťou rozhodnutia medzi stranami sporu, nemôže túto zákonom (predpisom verejného práva) zverenú právnu moc veliteľovi zužovať, odnímať či inak do nej zasahovať. Súd považuje takýto zásah sám o sebe za neprípustný a presahujúci právomoc civilnoprávneho súdu. Pokiaľ by civilný súd zakázal veliteľovi profesionálneho vojaka vykonávať svoju disciplinárnu právomoc, zasiahol by do ich vzájomného vzťahu nadriadenosti a podriadenosti a de facto by tým contra legem odňal veliteľovi právomoc profesionálneho vojaka disciplinárne sťahovať. Disciplinárne konanie má byť tým konaním, v ktorom je priestor na vyhodnotenie, či možno od vojaka zákonne i spravodlivo žiadať, aby sa podrobil očkovaniu aj takou vakcínou, ktorej použitie sa vykonáva len na základe dočasnej licencie, nebrániť tomuto vojakovi, požiadať aj o preskúmanie, či sa takýmto rozkazom neoprávnené nezasahuje do jeho základného práva na zdravie a to Ústavným súdom SR.

41. Pre úplnosť súd uvádza, že pokiaľ navrhovateľ namietal, že uvedené opatrenie vedúceho hygienika ministerstva obrany a jeho vykonávajúce nariadenie náčelníka generálneho štábu vrátane jeho doplnkov trpia vadami spočívajúcimi v procese ich tvorby, súd k tomuto uvádza, že nemá kompetenciu posudzovať správnosť procesu prijímania týchto aktov. Súd totiž nie je oprávnený mimo rámec správneho súdnictva skúmať vecnú správnosť správneho aktu. Môže preskúmať len či ide o akt nulitný, t. z. vydanie absolútne vecne nepríslušným správnym orgánom, z ktorého nevznikajú žiadne právne následky na rozdiel od aktu neplatného, pri ktorom sa uplatňuje prezumpcia jeho správnosti až do doby zrušenia jeho účinkov.

42. Navrhovateľ sa domáhal práva označeného v návrhu súvisiaceho so zákonom č. 281/2015 Z. z., nakoľko tento zákon upravuje štátnu službu profesionálnych vojakov a v prípade nesúhlasu profesionálneho vojaka s nariadeniami veliteľa, určuje iný spôsob ochrany práv profesionálneho vojaka, ktorý môže vyústiť do disciplinárneho konania v rámci realizácie disciplinárneho oprávnenia veliteľa, resp. až do poskytnutia súdnej ochrany v rámci správneho súdnictva, t. z. že vzhľadom na samotný charakter navrhovateľom požadovanej súdnej ochrany práva označeného v jeho návrhu, súd tento považoval za rozporný so zákonom č. 281/2015 Z. z. a z tohto dôvodu súd návrh navrhovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia ako nedôvodný zamietol, súd totiž nemal v konaní osvedčený základný predpoklad, a to hodnoverné osvedčenie existencie, resp. trvania nároku žalobcu, ktorému sa má poskytnúť ochrana v podobe navrhovaného neodkladného opatrenia.

43. Podľa § 261 ods. 1 C. s. p. o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

44. Podľa § 255 ods. 1 C. s. p. súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

45. Vzhľadom k tomu, že navrhovateľ bol v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v celom rozsahu neúspešný, súd by mal v zmysle ust. § 255 ods. 1 C. s. p. priznať náhradu trov konania odporcovi. Keďže však z obsahu súdneho spisu nevyplývalo, že by odporcovi v tomto konaní nejaké trovy vznikli, súd o trovách konania rozhodol tak, že ich náhradu odporcovi nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorému smeruje.

Podľa § 363 C. s. p. v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 C. s. p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 C. s. p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 C. s. p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 C. s. p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 C. s. p. prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinnosť stanovená týmto rozsudkom nebude dobrovoľne splnená, možno podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.